

46959 - حکم دعا پس از هر دو رکعت از نماز تراویح

سوال

حکم دعا بین سلام‌های نماز تراویح به این صیغه چیست که گفته شود: «سبحانک ربنا وبحمدک اللهم اغفر لنا»؟

پاسخ مفصل

دعای بین سلام‌های نماز تراویح با صیغه «سبحانک ربنا وبحمدک اللهم اغفر لنا» اصل و اساسی در سنت ندارد و درست نیست که امام و ماموم به این دعا پایبندی داشته باشند زیرا مبنای عبادت بر توقیف است و چیزی از عبادت مشروع نمی‌شود مگر آنچه رسول الله صلی الله علیه وسلم مشروع ساخته است. و پایبندی به عبادتی معین در وقتی معینی بدون دلیل در باب بدعت و نوسازی در دین وارد می‌شود.

و پیامبر ما صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: «هر کس کاری [در دین] انجام دهد که امر ما بر آن نیست آن کار مردود است» متفق علیه.

این ذکر بزرگوار و با ارزش یعنی «سبحانک اللهم ربنا وبحمدک اللهم اغفر لی» را پیامبرمان صلی الله علیه وسلم در رکوع و سجود خود می‌فرمودند، چنانکه بخاری (۷۸۴) و مسلم (۴۸۴) از عائشه رضی الله عنها روایت کرده‌اند که گفت: «پیامبر صلی الله علیه وسلم در رکوع و سجود خود بسیار سبحانک اللهم ربنا وبحمدک ، اللهم اغفر لی را می‌گفتند و بدین صورت قرآن را تاویل می‌کردند».

معنی «قرآن را تاویل می‌کردند» یعنی کاری را انجام می‌دادند که در قرآن به آن امر شده بود و منظور این کلام الله تعالی است که:

﴿ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ (۱) وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا (۲) فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴾ [نصرا ۱-۳]

(چون یاری الله و پیروی فرا رسد (۱) و مردم را ببینی که دسته دسته وارد دین خدا شوند (۲) پس به ستایش پروردگارت تسبیح گوی و از او مغفرت بخواه که وی همواره توبه‌پذیر است).

ببین چگونه کاری که در این موضع سنت است (یعنی گفتن این ذکر در رکوع و سجود) ترک شده و مردم به آنچه بدعت است چسبیده‌اند!

از دیگر بدعت‌هایی که در نماز تراویح رخ می‌دهد این است که مردم می‌گویند: صلاة القيام اثنابکم الله! و یا بین دو رکعت با صدای بلند صلوات می‌فرستند و یا سوره اخلاص و معوذتین را می‌خوانند یا امام سبحان الله می‌گویند و مردم پشت سرش سبحان الله و بحمده سبحان الله العظیم می‌گویند و همه این‌ها از پیامبر صلی الله علیه وسلم وارد نشده برای همین انجمن دائم فتوی بر بدعت بودن این کارها فتوا داده است. (فتاوی اللجنة الدائمة: ۲۰۸/۷ - ۲۱۵).